

H6U ISÄ MEIDÄN -RUKOUS HEPREAKSI

(Matt. 6:9–13) (luonnos)

6 HEPREA, JEESUS-KIELI, <https://www.gen.fi/h6.html>

H6U UUSI LIITTO, <https://www.gen.fi/h6u.html>

H6U Isä meidän -rukous hepreaksi (Matt. 6:9–13)

<https://www.gen.fi/h6u-isa-meidan-hepreaksi.html>

SISÄLLYSLUETTELO

0. Dokumentit

1. Luettava muoto nykyhepreaksi

2. Jumalankiusa

3. Sana sanalta -selitys (kesken)

3.1 Avinu

3.2 Shebashamaim

3.3 Jitkadesh

3.4 Shimcha

3.5 Tavo

3.6 Malchutcha

3.7 Jease

3.8 Retsoncha

3.9 Kevashamaim

3.10 Ken

3.11 Ba'arets

3.12 Et

3.13 Lechem

3.14 Chukenu

3.15 Ten

3.16 Lanu

3.17 Hajom

3.18 Uslach

3.19 Al

3.20 Chataeinu

3.21 Kfi

3.22 Shesolchim

3.23 Gam

3.24 Anachnu

3.25 Lachot'im

3.26 Veal

3.27 Tvi'enu

3.28 Lidei

3.29 Nisajon

3.30 Ki im

3.31 Chaltsenu

3.32 Min

3.33 Hara

3.34 Ki

3.35 Lecha

- 3.36 Hamamlacha
- 3.37 Vehagvura
- 3.38 Vehatif'eret
- 3.39 Leolmei olamim
- 3.40 Amen

0. DOKUMENTIT

- A1 1 Avun, devashmaia (Matt. 6:9–13) Isä meidän, joka olet taivaissa
<https://www.gen.fi/a1-1.html>
- K1 1 Pater heemoon (Matt. 6:9–13) Isä meidän
<https://www.gen.fi/k1-1.html>
- H1 214 Avinu, shebashaim (Matt. 9:6–13 & Steele et Kangas) Isä meidän, joka --
<https://www.gen.fi/h1-214.html>
- H1 230 Avinu, shebashaim (Matt. 6:9–13 & David Loden) Isä meidän, joka olet --
<https://www.gen.fi/h1-230.html>
- H1 247 Avinu, shebashaim (Matt. 6:9–13 & Carpenter et Vossler) Isä meidän --
<https://www.gen.fi/h1-247.html>
- H1 248 Avinu, shebashaim (Matt. 6:9–13, luettava muoto) Isä meidän, joka olet --
<https://www.gen.fi/h1-248.html>
- H6A Tanachin neljä tärkeintä sanaa
<https://www.gen.fi/h6a-tanachin-nelja-tarkeinta-sanaa.html>

1. LUETTAVA MUOTO NYKYHEPREAKSI (Matt. 6:9–13, Luuk. 11:2–4)

אָבִינוּ, שְׁבַשְׁמַיִם!
 יְתַקְדֵּשׁ שְׁמֶךָ.
 תְּבוֹא מְלֻכּוֹתֶךָ.
 יַעֲשֵׂה רְצוֹנְךָ, כְּבַשְׁמַיִם כֵּן בָּאָרֶץ.
 אֶת-לֶחֶם חַיֵּינוּ תֵּן לָנוּ הַיּוֹם.
 וְסַלַּח לָנוּ עַל חַטָּאֵינוּ,
 כִּי כָפִי שָׁסוּלְחִים גַּם אֲנַחְנוּ לְחוֹטְאִים לָנוּ.
 וְאַל תְּבִיאֵנוּ לִיְדֵי-גְסִיוֹן,
 כִּי אִם חַלְצֵנוּ מִן הָרָע.
 כִּי לֶךָ הַמְּמַלְכָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפֹאֶרֶת,

לְעוֹלָמֵי-עוֹלָמִים!
אָמֵן.

אבינו, שבשמים!
יתקדש שמך.
תבוא מלכותך.
יעשה רצונך, כבשמים כן בארץ.
את לחם חוקנו תן לנו היום.
וסלח לנו על חטאינו,
כפי שסולחים גם אנחנו לחוטאים לנו.
ואל תביאנו לידי נסיון,
כי אם חלצנו מן הרע.
כי לך הממלכה והגבורה והתפארת,
לעולמי עולמים!
אמן.

Avinu, shebashamaim!
Jitkadesh shimcha.
Tavo malchutchu.
Jease retsoncha, kevashamaim ken ba'arets.
Et lechem chukenu ten lanu hajom.
Uslach lanu al chataeinu,
kfi shesolchim gam anachnu lachot'im lanu.
Veal tvienu lidei nisajon,
ki im chaltsenu min hara.
Ki lecha hamamlacha vehagvura vehatif'eret,
leolmei olamim!

Amen.

Isämme, joka olet kaksoistaivaassa!

Pyhitettäköön sinun nimesi.

Tulkoon sinun kuninkuutesi.

Tulkoon tehdyksi sinun tahtosi, kuten kaksoistaivaassa niin maassa.

Anna meille tänään meille määrätty leipä.

Ja anna meille anteeksi päälle meidän syntiemme,

sen mukaan kuin myös me annamme anteeksi meitä kohtaan syntiä tehneille.

Ja älä vie meitä jumalankiusaan,

vaan repäise meidät irti pahasta.

Sillä sinulle kuuluu kuningaskunta ja voima ja kunnia,

ikuisuuksien ikuisuuksiin!

Aamen.

* Jumalankiusa on Herraa vastaan riitelemistä ja Hänen kärsivällisyytensä koettelemista (3. Moos. 17:7, Massa ja Meriba).

2. JUMALANKIUSA

Jumalankiusa on Herraa vastaan riitelemistä ja hänen kärsivällisyytensä koettelemista (3. Moos. 17:7, Massa ja Meriba).

Arameankielinen Peshitta-teksti (juutalaisaramean aakkosilla) kohdassa "älä saata meitä kiusaukseen":

vela ta'alan lenisjona

וְלֹא תַעֲלֶן לְנִסְיוֹנָא וְלֹא תַעֲלֶן לְנִסְיוֹנָא

Arameankielinen teksti voidaan kääntää myös:

"Ja älä salli meidän mennä (joutua) jumalankiusaan."

Haf'el-muoto (vastaa heprea hif.) "ta'alan" verbistä עלל alal "mennä sisään" voi tarkoittaa sekä kausatiivista eli aikaansaavaa "viedä sisään" kuin myös toleratiivista eli sallivaa "sallia sisään meneminen (tuleminen, joutuminen)".

3. SANA SANALTA -SELITYS (luonnos, kesken)

3.1 AVINU

אָבִינוּ Isämme, yks. + suff. mon. 1. c.

אָב, אָבִי־ st. c.

אָבֵהוּ tahtoa, haluta, suostua jonkun tahtoon

*√סִי / *√סוּ > √סֵה

Isä on se, joka tahtoo, ja jonka tahtoon suostutaan

3.2 SHEBASHAMAIM

שֶׁב־בְּשָׁמַיִם joka olet kaksoistaivaassa

שֶׁב־ + בְּ + הַשָּׁמַיִם + מְ + יָם

sheb + be + hash + sha + m + aim

Relatiivipronomini eli takakohtainen asemana אֲשֶׁר asher (joka, mikä,

jotka, mitkä) voi lyhentyä muotoon שֶׁ she- + kahdennus tai שָׁ sha-.

שֶׁ she- + kahdennus (relatiivipronomini)

בְּ be- -ssa (prepositio inessiivi eli sisäolento)

הַ ha- + kahdennus (määräävä artikkeli)

שָׁ sha- (relatiivipronomini)

מְ m vesi

יָם־ -aim (duaalin eli kaksikon tunnus)

3.3 JITKADESH

יִתְקַדֵּשׁ pidettäköön pyhänä, hitp. impf. juss. yks. 3. mask.

√קדַשׁ kadash olla pyhä, "Jumalaa ja jumalanpalvelusta varten erotettu"

קדוֹשׁ kadosh adj. pyhä

Pyhä tarkoittaa **erottamista** maallisesta eli arkisesta käytöstä Jumalaa tai jumalanpalvelusta varten; iankaikkisuutta varten.

Hitpael-muoto osoittaa varsinaisesti refleksiivistä eli itseensä kohdistuvaa toimintaa: "pyhittäytyköön, olkoon itsessään pyhä". Myöhemmässä erityisesti Raamatun jälkeisessä hepreassa sillä on ilmeisesti aramean vaikutuksesta myös passiivinen merkitys: "pidettäköön pyhänä, tulkoon pyhitetyksi". Tämä passiivinen merkitys näkyy jo 3. Aik. 31:18:ssa.

Tutuin hitpael-muotoinen sana on lehitraot eli näkemiin.

לְהִתְרַאוֹת

√רָאָה > רָאוּ nähdä

3.4 SHIMCHA

שִׁמְךָ sinun nimesi, yks. suff. yks. 3. mask.

שִׁמְךָ mask. nimi

ךָ-pääte on aina ja poikkeuksetta suff. yks. 3. mask.

st. constr., nismach שִׁמְךָ *שִׁמְךָ > שִׁמְךָ

mon. שִׁמּוֹת

Uskoessamme Seemin שִׁמְךָ Jumalaan, uskomme Nimen Jumalaan.

יהוה > הַשֵּׁם (se) nimi, aram. שִׁמְךָ (se) nimi

> אֲדֹנָי minun Herrani! (pausamuoto sekä yks. että mon.)

> אֲדוֹשִׁים "Herranimi"

3.5 TAVO

תָּבוֹא tulkoon, pa. juss. yks. 3. fem.

√**בוא** kulkea/siirtyä sisätilaan; tulla sisään, mennä sisään

√**יצא** kulkea/siirtyä ulos sisätilasta; mennä ulos, lähteä ulos, tulla ulos

יְצִיאתָ uloskäynti, exit

3.6 MALCHUTCHA

מְלֻכּוֹתָךְ fem. **kuninkuutesi, hallintavaltasi**, yks. + suff. yks. 3. mask.

ךְ-pääte on poikkeuksetta aina yks. 3. mask. loppuliite eli suffiksi

מְלָכִים

מְלָכּוֹת

√**מלך** hallita kuninkaana, olla kuningattarena

מְלֻכּוֹת ut-pääte on lähes aina feminiinisen abstraktisubstantiivin tunnus: kauneus, hyvyys, ystävyys, suuruus, kuninkuus

3.7 JEASE

יַעֲשֶׂה tulkoon tehdyksi, nif. juss. yks. 3. mask.

*jin'ase, nun-kirjain on usein passiivin (nif'al) tunnus

√**עשה** pa. tehdä

יָסַס nif. tulla tehdyksi, tekeytyä

יָסַסְךָ nif. impf. > **יָסַסְךָ**

אָמַר (5.316x) sanoa (yleisin verbi ja kaikkiaan 11. yleisin sana VT:ssa)

הָיָה (3.576x) olla, tulla (jostakin asiasta), tapahtua (3./15.)

עָשָׂה (3.632x) tehdä (3./17.)

3.8 RETSONCHA

רְצוֹנְךָ **mielihalusi, tahtosi**, yks. + suff. yks. 3. mask.

רְצוֹן mask. mielihalu, tahto

propretonic reduction eli ns. kolmas lopusta lyhenee -säntö

דְּבָרִים > דְּבָר

וֶן- substantiivinen tunnus, voi olla myös diminutiivi eli pikkuinen

ךָ- sinä mies omistat, suff. yks. 3. mask.

רָצָה רָצוֹן ratsa tahtoa, haluta

אֲנִי רוֹצֶה, אֶת רוֹצֶה

3.9 KEVASHAMAIM

כְּבִשְׂמַיִם **niin kuin kaksoistaivaassa**, כְּ-prep. + כְּ-prep. + määr. art. + du.

עֵשׂוֹ **ei näin!**

שָׁדַי (48x) rintojen/sylin/lohdutuksen Jumala; Kaikkivaltias

כְּמוֹ kuten, niin kuin; pitempi muoto -

כְּ -ssa

הֵן määräinen artikkeli ha + kahdennus

3.10 KEN

כֵּן **niin, siten**, adv.

NH kyllä ≠ לֹא kieltos. ei

√ כָּוַן (217x, H3365) olla luja, järjestyksessä, pystyssä tai valmis,
hif. laittaa valmiiksi, pystyttää, panna kuntoon tai järjestykseen

> כֹּהֵן kohen mask. pappi, "hän, joka seisoo alttarin edessä (on pystyssä) ja laittaa asiat järjestykseen syntisen ihmisen ja pyhän Jumalan välillä"

כּוֹנֵנִית fem. NH kirjahylly, 'pieni järjestykseen laittaja'

3.11 BA'ARETS

בְּאֶרֶץ **maassa, maan päällä**, בְּ-prep. + määr. art. + yks. fem. P

Tanachin neljä tärkeintä sanaa, määrätyssä muodossa aina pausassa:

Adonai, Herra (Jeesus) אֲדֹנָי

ha'arets, luvattu maa, Israel, taivas אֶרֶץ

hahar (Golgatan) vuori הַר

ha'am valittu pappiskansa עַם

H6A Tanachin neljä tärkeintä sanaa

<https://www.gen.fi/h6a-tanachin-nelja-tarkeinta-sanaa.html>

3.12 ET

אֶת / אֵת partikkeli, objektin merkki (lat. nota accusativi)

voi olla myös prepositio "kanssa" (n. 11 000x)

Yli 10 000x objektin merkinä, noin 900x prepositiona "kanssa"

minut אֹתִי

עִמָּנוּ אֱלֹהֵינוּ Jumala on meidän kanssamme

אֹתִי

אִתְּךָ

אִתְּךָ

אִתּוֹ

אִתְּנוּ

3.13 LECHEM

לֶחֶם leipä, "elämisen ehto"

*√לחם pitää yllä elämää: syödä, sotia

מִלֶּחֶם sota, elämisen ehto

3.14 CHUKENU

חֻקֵּנוּ meille säädetty, pa. inf. constr. + suff. mon. 1. "meille hakkaaminen",

√חקק hakata kiveen kirjaimia; säätää lakeja ja säädöksiä

> inf. constr. חקן hakkaaminen, hakata

Normaali pa. inf. constr. חָסַם, mediae geminatae -verbeissä (toinen ja kolmas juurikirjain ovat samoja) infinitiivi voi olla myös muotoa

חָסַם

חֻקֵּם mask. säädös, laki

3.15 TEN

תֵּן **anna**, pa. imperat. yks. 3. mask.

√נתן antaa

impf./fut. תִּתֵּן sinä (mask.) annat

תִּתְּנִי **anna** yks. 3. fem.

תִּתְּנוּ **antakaa** mon. 3.

3.16 LANU

לָנוּ **meille**, לְ-prep. + suff. mon. 1. c.

לְ prep. -lle, -lla, joksikin, johonkin

√אלה **ala** (7x) nostaa käsi: vanhoa, kirota, valittaa

3.17 HAJOM

הַיּוֹם **tänään**, adv.

הַיּוֹם Matt. (juuri) tänään

יוֹם-יוֹם Luuk. päivittäin, päivä päivältä

3.18 USLACH

וְסָלַח **ja anna anteeksi**, וְ-konj. + pa. imperat. yks. 3. mask.

√סלח antaa anteeksi

סְלִיחָה! **Anteeksi!**

3.19 AL

עַל päälle

עָלָה nousta, kohota ylöspäin (myös jalat nousevat)

אָלָה nostaa tai ojentaa kätensä

3.20 CHATAEINU

חָטְאֵינוּ syntiemme

חָטָא (238x, 2273) ampua ohi (pieleen), suunnistaa harhaan (pummi): tehdä syntiä, olla syyllinen, rikkoa

חַטָּא mask. (33x, 2274) synti, rikkomus, syyllisyys

3.21 KFI

כְּפִי **niin kuin, kuten**, 'mukaan suun',

puoliprepositio: prepositio muodostaa substantiivin kanssa vakiintuneen, prepositiona käytettävän ilmaisun

כְּ prep. niin kuin, kuten, toimia jonakin yms.

פֶּה mask. (502x, 6036, 1. Moos. 4:11) suu

פִּי st. c.

פִּי minun suuni

3.22 SHESOLCHIM

שְׂפֹלְחִים (jotka) **anteeksiantavaisia**

- relatiivipronomini eli 'takakohtainen asemasana' אֲשֶׁר asher (joka, mikä, jotka, mitkä) voi lyhentyä muotoon

·שֶׁ she- + kahdennus tai שֶׁ sha-, joskus pelkkä שֶׁ

√סָלַח antaa anteeksi, סָלִיחָה Anteeksi! anteeksipyyntö
kehittyä anteeksiantamuksen kautta, kulkea tasapainossa

סוּלַח pa. akt. partis. yks. mask. anteeksiantava

tx: mon. mask. סוּלַחִים

3.23 GAM

גַּם adv. myös

3.24 ANACHNU

אֲנִי pers.pron. me

3.25 LACHOT'IM

לַחֹטְאִים syntiä tekeväisille

לְ prep. -lle

הַ määr. art. (virtuaalinen kahdennus eli ei mitään!)

√חָטָא tehdä syntiä; ampua tai suunnistaa ohi, pa. partis. prees. mon. mask.

3.26 VEAL

אלֹהֵי ja älä

אלֹהֵי kieltosana käsky- tai toivomuslauseissa, ja sitä seuraa jussiivimuoto, joka on yleensä imperfektin kaltainen

3.27 TVIENU

הַבִּיאֵנוּ vie meitä sisään, hif'il eli aikaansaava muoto + obj.suff. mon. 1.

בואֵנוּ tulla tai mennä sisään

3.28 LIDEI**3.29 NISAJON****3.30 KI IM****3.31 CHALTSENU****3.32 MIN****3.33 HARA****3.34 KI****3.35 LECHA****3.36 HAMAMLACHA****3.37 VEHAGVURA****3.38 VEHATIF'ERET****3.39 LEOLMEI OLAMIM****3.40 AMEN**